Հաստատված է
ՀՀ քաղաքաշինության, տեխնիկական
և հրդեհային անվտանգության
տեսչական մարմնի կառավարման
խորհրդի
2025 թվականի նոյեմբերի 28-ի N 2-Լ
որոշմամբ

ՀՀ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ

2026 ԹՎԱԿԱՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Contents

Կառուցվածք.....5

Քարտեզ.....6

1. Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության ոլորտ.....7

1.1 Վերահսկողության բնագավառի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը.....7

1.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ..13

2.Էներգետիկայի բնագավառ և էներգասպառման ոլորտ.....18

2.1 Վերահսկողության բնագավառի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը.....18

2.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ.....23

3. Տրանսպորտի բնագավառ.....27

3.1 Վերահսկողության բնագավառի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը.....27

3.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ..29

4. Քաղաքաշինության բնագավառ.....31

4.1 Վերահսկողության բնագավառի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը.....31

4.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ..34

5. Գեոդեզիայի, քարտեզագրման և հողօգտագործման բնագավառ.....36

5.1 Վերահսկողության բնագավառի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը.....36

5.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ..36

6. Տիեզերական գործունեության բնագավառ.....37

6.1 Վերահսկողության բնագավառի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը.....37

6.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ..37

7. ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ ՀՀ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ 2026 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ.....38

8. ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ ՀՀ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ 2026 ԹՎԱԿԱՆԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼԻՉ ԵՎ ԻՐԱՁԵԿՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ.....45

Ներածություն

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի (այսուհետ՝ Տեսչական մարմին) 2026 թվականի գործունեության տարեկան ծրագրի (այսուհետ՝ Գործունեության ծրագիր) մշակման համար հիմք են հանդիսացել ՀՀ կառավարության 2021 թվականի օգոստոսի 18-ի թիվ 1363-Ա որոշմամբ սահմանված 2021-2026 թվականների ՀՀ կառավարության ծրագիրը, ՀՀ կառավարության 2021 թվականի նոյեմբերի 18-ի թիվ 1902-Լ որոշմամբ սահմանված 2021-2026 թվականների ՀՀ կառավարության գործունեության միջոցառումների ծրագիրը, «Տեսչական մարմինների մասին» օրենքը, ՀՀ վարչապետի 2018 թվականի հունիսի 11–ի թիվ 730-Լ որոշմամբ հաստատված Տեսչական մարմնի կանոնադրության դրույթները և այլ իրավական ակտեր։

Ծրագիրը ներառում է Տեսչական մարմնի նպատակները և իր կողմից վերահսկվող ոլորտներում իրավիճակի վերլուծությունը, առկա հիմնախնդիրների բացահայտումը, նախատեսված կանխարգելիչ (այդ թվում իրազեկման) միջոցառումները, դրանց իրականացման ժամանակացույցը և ակնկալվող արդյունքը։ **Տեսչական մարմնի նպատակն** օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության, տիեզերական գործունեության, տրանսպորտի, էներգետիկայի, պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման ոլորտներում անվտանգության և օրենսդրության պահանջների պահպանման ապահովումն է: **Տեսչական մարմնի խնդիրներն** են քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության, տրանսպորտի, տիեզերական գործունեության, էներգետիկայի բնագավառում և էներգասպառման ոլորտում, պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների ու հողօգտագործման ոլորտներում ռիսկերի կառավարումը և Հայաստանի Հանրապետության օրենքների և այլ

նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջների պահպանումը, ինչպես նաև կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացումը քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության, տրանսպորտի, էներգետիկայի, պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման ոլորտներում: Դրանց կարգավորման ուղղությամբ 2025 թվականի 9 ամսվա ընթացքում կատարված աշխատանքը պարբերաբար լուսաբանվել է զանգվածային լրատվամիջոցներով: Գործունեության հրապարակայնությունը և թափանցիկությունն ապահովելու նպատակով՝ Տեսչական մարմինն իր կողմից իրականացվող վերահսկողական միջոցառումների վերաբերյալ մշտապես թարմացվող մանրամասն տեղեկատվություն է ներկայացնում պաշտոնական ինտերնետային կայքում: Այս ուղղությամբ ձեռնարկված քայլերը կրում են հետևողական բնույթ և նպաստում են հանրության շրջանում կառույցի դերի վերաբերյալ իրազեկվածության ընդլայնմանը և վերջինիս նկատմամբ վստահության ձևավորմանը:

Հաշվի առնելով Տեսչական մարմնի կողմից կարգավորվող խնդիրների կենսական նշանակությունը հանրության համար՝ թեժ գծի հեռախոսահամարով մշտապես տրամադրում է տեղեկատվություն և խորհրդատվություն: Տեսչական մարմնի պաշտոնական ինտերնետային կայքը քաղաքացիներին հնարավորություն է ընձեռում էլեկտրոնային դիմում ներկայացնելու, որը միտված է դիմումների քննարկման գործընթացն առավել թափանցիկ և վերահսկելի դարձնելուն:

Տեսչական մարմնի վերահսկողության ոլորտում առկա խնդիրների համակողմանի և արհեստավարժ լուծումը պահանջում է լրացուցիչ ռեսուրսներ՝ թե՛ մարդկային, թե՛ տեխնիկական: Առաջնահերթությունների թվում է մարդկային կապիտալի զարգացման նպատակով մասնագիտական վերապատրաստումների կազմակերպումը:

Վերահսկողության ոլորտների առկա խնդիրները և ռիսկերը, ինչպես նաև դրանց նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումները Գործունեության ծրագրում առանձնացված են ըստ բնագավառների:

Կառուցվածք

Հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումներ

- Ռիսկի գնահատման և վերլուծությունների վարչություն
- Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջանառության վարչություն
- Որակի ապահովման վարչություն
- Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության վարչություն
- Տրանսպորտային անվտանգության վարչություն
- Քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողության վարչություն
- Էներգետիկայի և էներգասպառման վերահսկողության վարչություն
- Գեոդեզիայի և հողօգտագործման վերահսկողության վարչություն
- Իրազեկման, խորհրդատվության և հանրության հետ տարվող աշխատանքների բաժին

Տարածքային ստորաբաժանումներ

- Երևանի տարածքային բաժին
- Սյունիքի տարածքային բաժին
- Արարատի տարածքային բաժին
- Արմավիրի տարածքային բաժին
- Արագածոտնի տարածքային բաժին
- Գեղարքունիքի տարածքային բաժին
- Կոտայքի տարածքային բաժին
- Տավուշի տարածքային բաժին
- Լոռու տարածքային բաժին
- Շիրակի տարածքային բաժին
- Վայոց ձորի տարածքային բաժին

Քարտեզ

ՀՀ ՔՏՀԱՏՄ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԲԱԺԻՆՆԵՐԻ ՏԵՂԱԲԱՇԽՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՀ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ

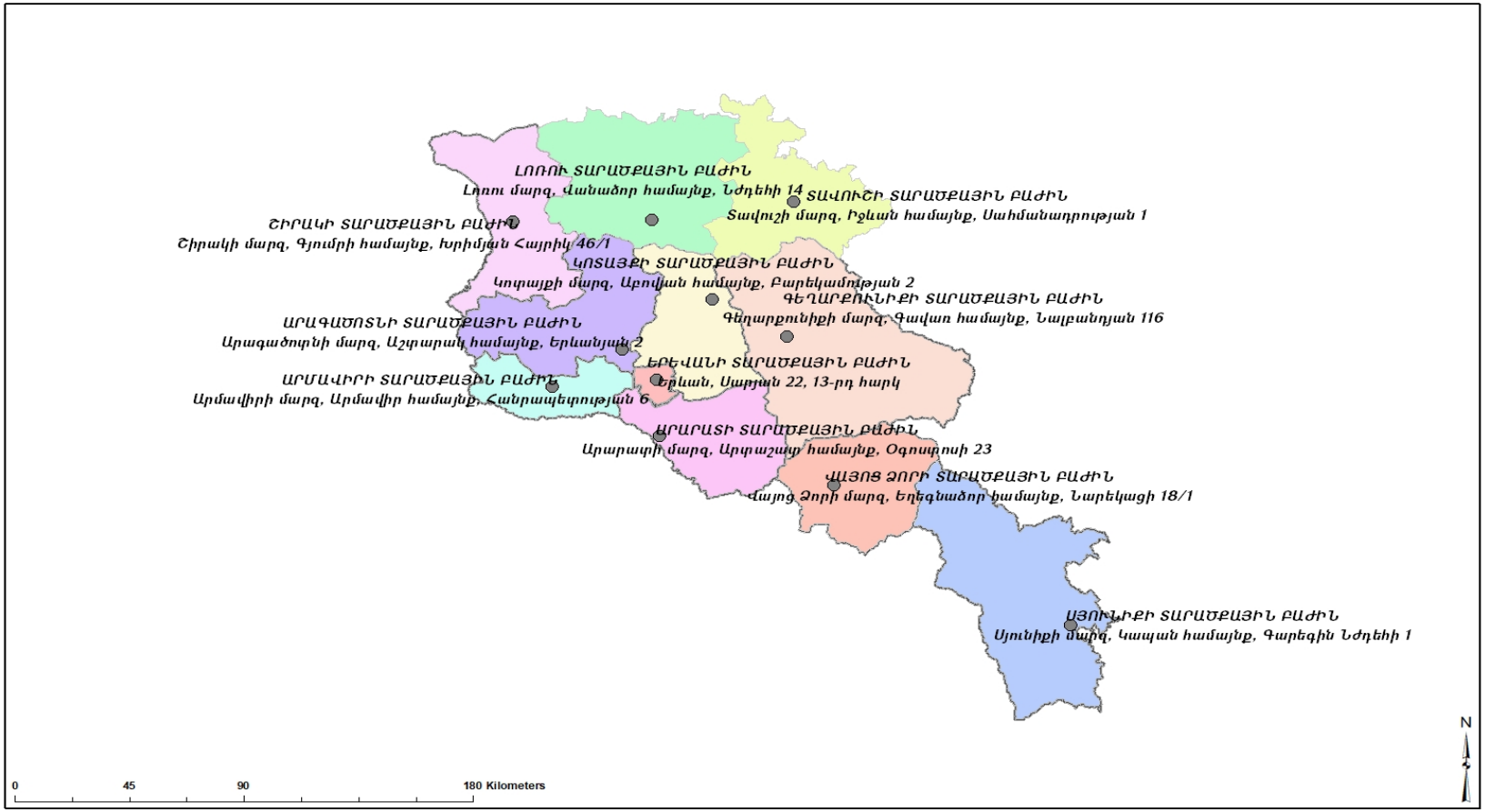

Պայմանական նշաններ

- Տարածքային ստորաբաժանում

1. Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության ոլորտ

1.1 Վերահսկողության բնագավառի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը

2025 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից իրականացվել է 117 պլանային ստուգում, 3 վերստուգում, 873 հրդեհատեխնիկական հետազոտություն (այսուհետ՝ հետազոտություն)։ Կատարված աշխատանքի արդյունքում բացահայտվել է ընդհանուր առմամբ 2450 խախտում, որոնց վերացման նպատակով տնտեսավարող սուբյեկտներին տրվել են պարտադիր կատարման ենթակա կարգադրագրեր։

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ հետազոտությունները հնարավորություն են տալիս ոչ միայն կատարել անհրաժեշտ կանխարգելիչ միջոցառումներ, այլև՝ համալրել Տեսչական մարմնի հրդեհային ռիսկի հաշվարկի էլեկտրոնային շտեմարանը և դրա արդյունքում Տեսչական մարմնի ռեսուրսը նպատակաուղղում է դեպի առավել վտանգավոր օբյեկտներ, Տարեկան ծրագրով նախատեսված ստուգումներին զուգահեռ Տեսչական մարմինն իրականացնում է նպատակային հետազոտություններ։

Նույն ժամանակահատվածում Տեսչական մարմնի կողմից ուսումնասիրվել և տրամադրվել է 1241 եզրակացություն նախագծային փաստաթղթերի հակահրդեհային պահանջների համապատասխանության վերաբերյալ։

Հանրությունից ստացվել է 50 բողոք, որից 19-ը՝ թեժ գծով։

➢ Տեսչական մարմինն իր վերահսկողական գործառույթներն իրականացնելիս հաճախակի առնչվում է կարգավորող **օրենսդրության կիրարկմանը** խոչընդոտող և պահանջները հակասական դարձնող հանգամանքների, որոնք դժվարացնում են Տեսչական մարմնի օրենքով սահմանված խնդիրների և նպատակների իրագործումը։ Մասնավորապես.

1. «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքի համաձայն ստուգումները տնտեսավարողների մոտ պետք է իրականացվեն ստուգումների տարեկան ծրագրով, որը սահմանված կարգով հաստատվելուց հետո հրապարակվում է ստուգումներ իրականացնող մարմնի պաշտոնական կայքում՝ մինչև ստուգումներին նախորդող տարվա դեկտեմբերի 1-ը (հոդված 2.1)։ Գործնականում բազմաթիվ են այն դեպքերը, երբ ստուգման ենթակա (տարեկան ծրագրով նախատեսված) սուբյեկտի պաշտոնատար անձը, նախապես՝ Տեսչական մարմնի պաշտոնական կայքէջից տեղեկանալով ստուգման տարեկան ծրագրում ընդգրկված լինելու մասին կատարում է տնտեսավարող սուբյեկտի՝ իրավաբանական անձի կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ, կազմակերպաիրավական և/կամ անվանման փոփոխություն, որի արդյունքում ոլորտային նույն ռիսկայնության աստիճան ունեցող տնտեսավարող արդեն նոր «սուբյեկտը» ստուգումների տվյալ տարվա ծրագրում չներառված է դառնում։ Մեկ այլ դեպքում, ստուգման ենթակա սուբյեկտը քաղաքացիաիրավական պայմանագրի հիման վրա գործունեությունն իրականացնում է այլ անձին սեփականության կամ այլ իրավունքով պատկանող հասցե ունեցող օբյեկտում։ Համաձայն ՀՀ տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարի 2015 թվականի հունիսի 18-ի թիվ 595-Ն հրամանով հաստատված Հրդեհային անվտանգության կանոնների 6-րդ կետի պահանջի՝ «վարձակալված շենքերում տեղավորված օբյեկտներում հրդեհային անվտանգության ապահովումը կարգավորվում է վարձակալության պայմանագրով։ Պայմանագրում նշված տեղեկությունների բացակայության դեպքում պատասխանատվությունը կրում է վարձատուն»։ Պրակտիկայում հիմնականում հանդիպում են օբյեկտների շահագործման քաղաքացիաիրավական պայմանագրեր, որտեղ բացակայում է հրդեհային անվտանգության ապահովման պատասխանատու անձի ուղղակի նշումը։ Այս փաստը հնարավորություն է տալիս օբյեկտը փաստացի շահագործողին «խուսափել»

անվտանգության ապահովման օրենսդրական պահանջների կատարումից։ Անհրաժեշտություն է առաջանում լրացուցիչ իրավական պատշաճ ապահովումներ իրականացնել պայմանագրի մյուս կողմին հայտնաբերելու, ստուգման մասին նրան ծանուցելու, ստուգման ընթացքում նրա ներկայությունն ապահովելու համար։ «Հրդեհային անվտանգության մասին» օրենքի 20-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետի համաձայն՝ «Տեսչական մարմինը պետական կառավարման, տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, կազմակերպությունների, ինչպես նաև պաշտոնատար անձանց և քաղաքացիների կողմից հրդեհային անվտանգության ոլորտին առնչվող նորմատիվ իրավական ակտերի և փաստաթղթերի (այդ թվում՝ նորմատիվատեխնիկական) պահանջների կատարման նկատմամբ պետական հրդեհային հսկողություն և վերահսկողություն իրականացնելիս լիազորված է հրդեհային անվտանգության ոլորտին առնչվող նորմատիվ իրավական ակտերի և փաստաթղթերի (այդ թվում՝ նորմատիվատեխնիկական) պահանջների կատարման և խախտումների կանխարգելման ուղղությամբ հսկողություն և վերահսկողություն իրականացնելու նպատակով անցկացնելու տարածքների, շենքերի, կառույցների, շինությունների և այլ օբյեկտների հետազոտություններ, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով ստուգումներ»։ Այսինքն, ոլորտը կարգավորող օրենքը ստուգումները նախատեսում է իրականացնել օբյեկտներում, ոչ թե սուբյեկտների մոտ։ Հրդեհատեխնիկական անվտանգության պահանջների ոլորտային օրենսդրության կարգավորման առարկան օբյեկտն է, որում տնտեսավարողը գործունեություն է իրականացնում՝ գնահատելով և կարևորելով այդ օբյեկտի ռիսկը հնարավոր վնասի առաջացման դեպքում։ Իրավաբանական ձևակերպումների ձևի պահանջի պահպանումն իրականում առաջ է մղվում՝ հետ մղելով օբյեկտի անվտանգության ստուգման առավել կարևոր նյութական պահանջը։

2. «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ արտադրական վտանգավոր օբյեկտների դասակարգման կարգը սահմանում է ՀՀ կառավարությունը: Սակայն մինչ օրս արտադրական վտանգավոր օբյեկտները դասակարգված չեն, և վտանգավորության տարբեր աստիճանի օբյեկտների օրենքի խախտումով շահագործման դեպքում պատասխանատվության նույն միջոցի կիրառումն անհամաչափ վարչարարության ռիսկ է առաջացնում: Միաժամանակ ակնհայտ է, որ սառնարանի տեխնածին վթարի (այդ թվում՝ հրդեհի կամ պայթյունի) վտանգը և հնարավոր հետևանքները համեմատելի չեն բենզալցակայանի կամ պայթյունավտանգ նյութերի պահեստի (անգամ՝ փոքր) վթարի հետ.

3. «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածով սահմանվում է, որ ջերմային էներգիայի արտադրության, ջերմային էներգիայի ու բնական գազի հաղորդման (փոխադրման), բաշխման և սպառման համար նախատեսված գազային, ջերմային կարգավորիչ ու բաշխիչ հանգույցները դասվում են արտադրական վտանգավոր օբյեկտների շարքին:

Միևնույն ժամանակ նույն օրենքի 3-րդ հոդվածով սահմանվում է գործողության ոլորտը, համաձայն որի այն չի տարածվում էներգատեղակայանքների վրա, ինչը թույլ է տալիս տնտեսավարողներին խուսափել էներգատեղակայնքը փորձաքննության ներկայացնելուց և որպես արտադրական վտանգավոր օբյեկտ գրանցելուց.

4. Համակարգային խնդիր է հակահրդեհային միջտարածությունների ապահովման պահանջը (հատկապես՝ հեղուկ վառելիքի լցավորման կայանների պարագայում) այն դեպքերում, երբ գործող ԱԳԼՃԿ-ում կամ հեղուկ վառելիքի լցավորման կայանում պահանջվող միջտարածությունը պահպանված չէ և չկա նաև հնարավորություն խնդիրը շտկելու (տարածքային առումով): Վիճակագրությունը ցույց է տալիս, որ Տեսչական մարմնի կողմից ստուգված/հետազոտված

- 401 բենզալցակայաններից այս պահի դրությամբ առանց թերությունների շահագործվում է 90-ը, 51-ը դադարեցրել է գործունեությունը, իսկ խախտումներով շահագործվող 260 կայաններից 169-ը (65%) ունի մինչև իրեն չպատկանող այլ օբյեկտներ միջտարածության խնդիր,
- 456 գազալցակայաններից այս պահի դրությամբ առանց թերությունների շահագործվում է 132-ը, 31-ը դադարեցրել է գործունեությունը, իսկ խախտումներով շահագործվող 324 կայաններից 163-ը (մոտ 50%) ունի մինչև իրեն չպատկանող այլ օբյեկտներ միջտարածության խնդիր.

5. համաձայն ՀՀ կառավարության 2006 թվականի փետրվարի 16-ի «Վնասակար նյութերի սահմանաքանակները հաստատելու մասին» թիվ 182-Ն որոշման հավելվածի 92-րդ կետի՝ 100 կգ սելիտրան համարվում է արտադրական վտանգավոր օբյեկտ, ուստի ենթակա է արտադրական վտանգավոր օբյեկտների (այսուհետ՝ ԱՎՕ) ռեեստրում գրանցման, իսկ չգրանցելու դեպքում սահմանված է վարչական պատասխանատվություն՝ նվազագույն աշխատավարձի հազարապատիկի չափով տուգանք, «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» օրենքի 21-րդ հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն։ Հրդեհային անվտանգության ոլորտը համակարգող ՌԴ նորմատիվի *Федеральный закон от 21.07.1997 N 116-ФЗ (ред. от 11.06.2021) "О промышленной безопасности опасных производственных объектов"* համաձայն՝ պարարտանյութ սելիտրան ԱՎՕ է համարվում 200 տոննա չափը գերազանցելու դեպքում.

6. ՀՀ կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 29-ի թիվ 1925-Ն որոշմամբ հաստատված է այն կազմակերպությունների ցանկը, որոնցում, կախված հանրության և պետության համար կենսական նշանակությունից, ստուգում իրականացնող պետական մարմինների կողմից ստուգումներ, բացառության կարգով, կարող են իրականացվել վեց ամիսը մեկ անգամ։ Ցանկում ներառված են 32 օբյեկտ և սուբյեկտ։ Վերահսկողության արդյունքում պարզվել է, որ այնտեղ իրականացվում է ծաղիկների բացօթյա

վաճառք և օբյեկտը հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության տեսակետից վտանգավոր չէ։ Միաժամանակ, ցանկում ներառված են «ՍԱՍ» և «ՍԻԹԻ» ՍՊ ընկերությունների ցանցերը, որոնք ունեն տարբեր մակերեսով խանութներ՝ փոքրերից մինչև առևտրի մեծ կենտրոններ։ Մինչդեռ անվտանգության տեսակետից ավելի նպատակահարմար է առաջնորդվել օբյեկտների, այլ ոչ թե սուբյեկտների ռիսկայնության չափորոշիչներով.

7. «Հրդեհային անվտանգության մասին» օրենքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին» օրենքում (ՀՕ-165-Ն) 20-րդ հոդվածը վերաշարադրվել է նոր խմբագրությամբ։ Արդյունքում, անհրաժեշտ փոփոխությունների և լրացումների հետ մեկտեղ, հոդվածից դուրս է մնացել այն դրույթը, համաձայն որի «Անտառներում, ստորգետնյա հանքերում, երկաթուղային և օդային տրանսպորտում հրդեհային անվտանգության նորմատիվ փաստաթղթերի պահպանման նկատմամբ պետական հսկողությունն իրականացնում է համապատասխան նախարարությունը, վարչությունը կամ գերատեսչությունը։»։ Հրդեհային հսկողությունը անտառներում, ստորգետնյա հանքերում, երկաթուղային և օդային տրանսպորտում մշտապես իրականացվել է համապատասխան գերատեսչության կողմից։ Ընդ որում, ոչ միայն տեսչական մարմնի (Տեսչություն՝ մինչև 2018 թվականը) սահմանափակ ռեսուրսի, այլև՝ նշված բնագավառներում առկա բազմաթիվ առանձնահատկությունների պատճառով։

8. ՀՀ կառավարության 2015 թվականի հունվարի 30-ի թիվ 71-Ն որոշման 3-րդ հավելվածով մի շարք ԵԱՏՄ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների կատարման նկատմամբ պետական վերահսկողություն իրականացնող լիազոր մարմին է սահմանվել Տեսչական մարմինը։ Ռիսկի վրա հիմնված ստուգումներ իրականացնելու համար անհրաժեշտ են հաստատված ստուգաթերթեր և ռիսկի հաշվարկի մեթոդաբանություն։ 2024 թվականի ընթացքում մշակվել են ստուգաթերթեր 3 տեխնիկական կանոնակարգով ստուգում կատարելու համար, որից երկուսը (018 և 042 ՏԿ)

արդեն հաստատվել են ՀՀ կառավարության 2024 թվականի հունվարի 4-ի թիվ 21-Ն և օգոստոսի 8-ի թիվ 1248-Ն որոշումներով: Իրականացված չեն համապատասխան օրենսդրական փոփոխություններ Տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված արտադրանքների՝ արտադրության և շուկայահանման պահանջների անհամապատասխանության հայտնաբերման դեպքում Տեսչական մարմնի կողմից համապատասխան կարգադրագրերի տրամադրման, պատասխանատվության միջոցների կիրառման համար:

➢ Հաշվի առնելով հասարակության **իրազեկված** լինելու կարևորությունը՝ 2025 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմինն իր պաշտոնական կայքում տեղադրել է 20 հոդված, տպագիր և առցանց լրատվամիջոցներին տրամադրվել է 11 նյութ, իրականացրել է խորհրդատվական և իրազեկող բնույթի 10 ելույթ տարբեր հեռուստատեսային և ռադիո ալիքներով: Լրատվամիջոցների մշտադիտարկման արդյունքում արխիվավորվել է ոլորտի վերաբերյալ 257 լրատվական հրապարակում:

1.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ

Հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության բնագավառում 2026 թվականի ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել ստուգումներ 209 օբյեկտում, որից 95,7 տոկոսն ունի բարձր ռիսկայնություն: Միաժամանակ 2026 թվականի ընթացքում կիրականացվեն հետազոտություններ ՀՀ տարածքում գործող խոշոր արտադրական օբյեկտներում, հյուրանոցներում, ինչպես նաև Տեսչական մարմնի ռիսկայնության տեղեկատվական բազայում մինչ օրս չներառված օբյեկտներում:

Դինամիկ քարտեզի հնարավորությամբ DATABASE MANAGEMENT SYSTEM ծրագիրն էապես կթեթևացնի Տեսչական մարմնի կողմից կատարվող

աշխատանքը՝ միաժամանակ բացառելով կրկնվող տեղեկատվության մուտքագրումը և ռիսկի հաշվարկի սուբյեկտիվությունը, շահերի բախումը: Ծրագրին կից դինամիկ քարտեզը հնարավորություն կտա տեսնելու նախագծված (գործող) օբյեկտի տեղակայումն իրեն շրջապատող այլ օբյեկտների նկատմամբ, դրանց միջև հակահրդեհային միջտարածությունները, կառույցների հրդեհավտանգավորության աստիճանը: Տվյալ ծրագիրը հնարավոր է կյանքի կոչել միայն համապատասխան ֆինանսավորման դեպքում:

➢ Տեսչական մարմնի բնականոն գործունեությունն ապահովելու, այդ թվում նաև վերը նշված խնդիրները կարգավորելու համար առաջնային է **օրենսդրական փոփոխությունների** իրականացումը: Մասնավորապես.

1. Տեսչական մարմինների աշխատանքները համակարգող գրասենյակ (այսուհետ՝ Գրասենյակ) ներկայացվել է «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ առաջարկ, որը հնարավորություն կընձեռնի Տեսչական մարմնին ստուգումներ կազմակերպել գործող օբյեկտում՝ անկախ այն փաստից, թե ով է տնտեսավարող սուբյեկտը, ինչ կարգավիճակ ունի ըստ հարկ վճարողների ռեգիստրի կամ ինչ պայմանագրեր ունի այլ տնտեսավարող սուբյեկտների հետ.
2. վերահսկողությունը դեպի առավել վտանգավոր օբյեկտներ նպատակաուղղելու, մարդկային ռեսուրսը և ժամանակն արդյունավետ բաշխելու համար՝ Լիազոր միամնին կառաջարկվի ԱՎՕ ռեեստրում գրանցված, սակայն սահմանված ժամկետում ամենամյա փորձաքննություն չանցած օբյեկտների ցանկը Տեսչական մարմին ներկայացնելիս՝ տարանջատել ԱՎՕ-ներն ըստ վտանգի աստիճանի: Իսկ վարչարարության համաչափության սկզբունքն ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ է ՀՀ կառավարության որոշմամբ սահմանել ԱՎՕ-ների դասակարգման կարգը, ապա համապատասխան փոփոխություններ

նախատեսել «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» օրենքի 21-րդ հոդվածում.

3. Համաձայն «Էներգետիկային բնագավառում և էներգասպառման ոլորտում պետական վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի էներգատեղակայանքներ են համարվում նաև բնական գազի հաղորդման (փոխադրման), բաշխման և սպառման համար նախատեսված գազային, ջերմային կարգավորիչ ու բաշխիչ հանգույցները։

Լիազոր մարմնին ներկայացվել է առաջարկություն «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» օրենքի 3-րդ հոդվածում «էներգատեղակայանքներ» բառից առաջ ավելացնել «էլեկտրական» բառը։ Գործառույթն ընթացքի մեջ է.

4. Տեսչական մարմնի կողմից կներկայացվի առաջարկ՝ մինչև ԲԼԿ-ներին, ԱԳԼՃԿ-ներին չպատկանող շենքեր միջտարածությունների չափը վերանայելու վերաբերյալ՝ ուսումնասիրելով զարգացած եվրոպական երկրների նորմատիվները նշված ոլորտում.

5. Տեսչական մարմնի կողմից ներկայացվել է առաջարկ «Վնասակար նյութերի սահմանաքանակները հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 16 փետրվարի 2006 թվականի թիվ 182-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու, մասնավորապես՝ ամոնիումի նիտրատի չափաքանակն ավելացնելու, ցանկի մեջ որոշ վտանգավոր քիմիական նյութերի (օրինակ՝ էթիլային սպիրտ) ներառելու վերաբերյալ։ Գործառույթն ընթացքի մեջ է.

6. Համակարգման գրասենյակ կներկայացվի առաջարկ ՀՀ կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 29-ի «Այն կազմակերպությունների ցանկը հաստատելու մասին, որոնցում, կախված դրանց գործունեության ոլորտի՝ հանրության եվ պետության համար կենսական նշանակությունից, տվյալ ոլորտը վերահսկող՝ ստուգում իրականացնող պետական մարմինների կողմից ստուգումներ, բացառության կարգով, կարող են իրականացվել վեց ամիսը մեկ անգամ»

թիվ 1925-Ն որոշման մեջ համապատասխան փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ.

7. Տեսչական մարմնի կողմից կառաջարկվի կատարել փոփոխություն «Հրդեհային անվտանգության մասին» օրենքի 20-րդ հոդվածը լրացնել նոր պարբերությամբ հետևյալ բովոնդակությամբ. «Ավտառներում, ստորգետնյա հանքերում, երկաթուղային և օդային տրանսպորտում հրդեհային անվտանգության նորմատիվ փաստաթղթերի պահպանման նկատմամբ պետական հսկողությունն իրականացնում է համապատասխան նախարարությունը, վարչությունը կամ գերատեսչությունը:».

8. ԵԱՏՄ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների կատարման նկատմամբ վերահսկողություն սահմանելու նպատակով Գրասենյակ կներկայացվի առաջարկ իրականացնելու համապատասխան օրենսդրական կարգավորումներ, այդ թվում՝ ՀՀ կառավարության 2019 թվականի նոյեմբերի 28-ի «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների մեթոդաբանությունը և ռիսկայնությունը որոշող չափանիշների ընդհանուր նկարագիրը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» թիվ 1697-Ն և ՀՀ կառավարության 2019 թվականի օգոստոսի 8-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու և Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների ստուգաթերթերը հաստատելու մասին» թիվ 1025-Ն որոշումների մեջ լրացումներ կատարելու անհրաժեշտության վերաբերյալ:

Սակայն գործառույթի արդյունավետությունը հնարավոր է ապահովել միայն միասնական պետական մոտեցման դեպքում, երբ սահմանային կետերում կկանխվի ՄՄ ՏԿ պահանջների խախտումներով ապրանքների

ներկրումը ՀՀ տարածք։ Արդյունքում էականորեն կփոքրանա վերահսկության դաշտը և միաժամանակ կբարձրանա վերահսկության արդյունավետությունը։

➢ Վերահսկողության ոլորտներում հանրության **իրազեկվածության մակարդակի** շարունակական բարձրացման նպատակով օգտագործվում են տպագիր և առցանց ԶԼՄ-ների, հեռուստաընկերությունների և սոցիալական ցանցերի բոլոր հնարավորությունները։ 2026 թվականի ընթացքում նախատեսվում է վերահսկողական աշխատանքների վերաբերյալ մամուլի առնվազն 8 հաղորդագրության տարածում։

Անտառային հրդեհների առաջացումը կանխելու նպատակով՝ Տեսչական մարմնի կողմից կմշակվեն և կհրապարակվեն իրազեկող բուկլետներ/հուշաթերթիկներ, իսկ ԲԼԿ-ներում՝ հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության նորմերի պահանջների վերաբերյալ, կպատրաստվի և կհրապարակվի իրազեկող տեսանյութ։

Միաժամանակ կշարունակվի անհրաժեշտ խորհրդատվության տրամադրումը տնտեսավարողներին և քաղաքացիներին, կկազմակերպվեն իրազեկող բնույթի հանդիպում-քննարկումներ։ Երեխաների անվտանգությունն ապահովելու, ծանր հետևանքով հրդեհներից խուսափելու նպատակով Տեսչական մարմնի մասնագետների կողմից ամառային դպրոցական արձակուրդների ժամանակաշրջանում իրազեկման աշխատանքներ կիրականացվեն ՀՀ տարածքում գործող մանկական հանգստյան ճամբարներում, իսկ ուսումնական տարվա ընթացքում՝ մայրաքաղաքի և մարզերի դպրոցներում։

Միաժամանակ ՀՀ տարածքում գործող նախակրթարանների, մանկապարտեզների տնօրենների համար կկազմակերպվի իրազեկող բնույթի հանդիպում, որի ընթացքում կներկայացվեն տվյալ հաստատությունների համար իրավական ակտերով սահմանված պահանջները, ինչպես նաև կպատասխանվեն տնօրենների հարցերին՝

հրդեհային, տեխնիկական, էներգետիկայի, քաղաքաշինության անվտանգության բնագավառների վերաբերյալ։

2.Էներգետիկայի բնագավառ և էներգասպառման ոլորտ

2.1 Վերահսկողության բնագավառի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը

2025 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից իրականացվել է 84 պլանային ստուգում: Կատարված աշխատանքի արդյունքում բացահայտվել է ընդհանուր առմամբ 2832 խախտում, որոնց վերացման նպատակով տնտեսավարող սուբյեկտներին տրվել են պարտադիր կատարման ենթակա կարգադրագրեր: Նախորդ տարիներին տրված կարգադրագրերի կատարման ընթացքը վերահսկելու նպատակով նշված ժամանակահատվածում իրականացվել է 36 վերստուգում, որոնց արդյունքում պարզվել է, որ նախկինում արձանագրված 1061 խախտումներից 385-ը (36,3%) վերացվել են:

Հանրությունից ստացվել է 115 բողոք, որից 7-ը՝ թեժ գծով: Հիմնավոր է 61 բողոք (53%), որից արդեն իսկ լուծում է ստացել 48-ը (հիմնավոր բողոքների քանակի 78.7%): Ընթացքի մեջ է 19 բողոքի ուսումնասիրություն: Ս.թ. 9 ամիսների ընթացքում էներգատեղակայանքներում գրանցվել է 13 մահվան ելքով պատահար:

2026 թվականի գործունեության ծրագիրը կազմված է նախորդ տարվա ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից էներգետիկայի բնագավառում և էներգասպառման ոլորտում իրականացրած տեխնիկական ստուգումների, էներգահամակարգում տեղի ունեցած պատահարների մասնագիտական քննությունների արդյունքում բացահայտված խախտումների պատճառների, էներգետիկայի բնագավառում գործունեություն իրականացնող անձանց կողմից իրենց պատկանող էներգատեղակայանքներում տեղի ունեցած պատահարների վերաբերյալ սահմանված կարգով ներկայացրած տեղեկատվությունների վերլուծությունների, հանրությունից ստացված բողոքների

ուսումնասիրությունների արդյունքում բացահայտված հետևյալ խնդիրների և ռիսկերի հիման վրա.

- **օրենսդրական կարգավորումների մասով՝**

1. առկա է անհամապատասխանություն «Էներգետիկայի բնագավառում և էներգասպառման ոլորտում պետական տեխնիկական վերահսկողության մասին» և «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքների միջև, ինչն իրավական խոչընդոտ է ստեղծում պատշաճ ստուգումներ իրականացնելու գործընթացում. մասնավորապես՝ առաջին օրենքով նախատեսվում է ստուգումներ անցկացնել օբյեկտներում, իսկ երկրորդով՝ միայն սուբյեկտներում

2. ՀՀ տարածքում տեղակայված 6 կՎ և բարձր լարման էլեկտրաէներգետիկական և միջին ու բարձր ճնշման գազամատակարարման համակարգերում՝ տնտեսվարող սուբյեկտների դիմումների հիման վրա, նոր կառուցված և վերակառուցված էներգատեղակայանքներում 2025 թվականի 9 ամիսների ընթացքում իրականացվել է 1304 տեխնիկական ստուգում, որից 742-ը՝ (57%) էլեկտրաէներգետիկական և 562-ը՝ (43%) գազամատակարարման համակարգերում: Արդյունքում տրվել է 1000 գործարկման եզրակացություն, իսկ թվով 304 տեղակայանքների գործարկումներ՝ նախագծի և տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին անհամապատասխանության, թերի շինարարական աշխատանքների և ներկայացված տեխնիկական փաստաթղթերի ոչ ամբողջականության համար, ակտ-կարգադրագրերով մերժվել են: Համաձայն «Էներգետիկայի բնագավառում և էներգասպառման ոլորտում պետական տեխնիկական վերահսկողության մասին» օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին կետի գ) ենթակետի՝ գործարկման եզրակացությունները տրամադրվում են տեխնիկական ստուգման արդյունքում, որը պետք է իրականացվի «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքի համաձայն: Սակայն ստուգումը փաստաթղթերի քանակի

և ժամկետների տեսակետից գերծանրաբեռնված գործընթաց է, որին մի կողմից Տեսչական մարմնի ներուժը չի բավարարում, մյուս կողմից՝ այն չի բխում տնտեսավարողների շահերից և, հետևաբար, տեղակայանքից օգտվող սպառողների։

3. ՀՀ կառավարության 2005 թվականի հունիսի 1-ի «6 կՎ և բարձր լարման նոր կառուցվող և վերակառուցվող էլեկտրատեղակայանքների գործարկման եզրակացություն տալու կարգի մասին» թիվ 739-Ն և 5 հոկտեմբերի 2006 թվականի «Միջին ու բարձր ճնշման գազի համակարգերի՝ նոր կառուցվող և վերակառուցվող էներգատեղակայանքների գործարկման եզրակացություն տալու կարգը հաստատելու մասին» թիվ 1423-Ն որոշումներով սահմանված որոշ գործառույթների իրականացման ժամանակ Տեսչական մարմինն առնչվում է քաղաքաշինության բնագավառին վերաբերող խնդրի, այն է՝ ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում կառուցապատման նպատակով թույլտվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 596-Ն որոշման մեջ հստակ դասակարգված չեն էներգատեղակայանքներն ըստ ռիսկայնության կատեգորիաների և, հետևաբար, հնարավոր չի պարզել, ինչպիսի փորձաքննության են ենթակա նախագծերը։ Միաժամանակ անհրաժեշտ է նախատեսել փոփոխություններ և լրացումներ նաև 739-Ն և 1423-Ն որոշումների մեջ, ինչը կնպաստի նոր կառուցված և վերակառուցված էներգատեղակայանքների առավել անվտանգ շահագործմանը.

4. ՀՀ կառավարության 2007 թվականի ապրիլի 17-ի «Էներգատեղակայանքներում տեղի ունեցած պատահարների դասակարգումը, դրանց մասնագիտական քննությունն իրականացնելու կարգը» հաստատելու մասին թիվ 580-Ն որոշման մեջ առկա են որոշակի պահանջներ, որոնք տարընթերցման և տարաբնույթ մեկնաբանության տեղիք են տալիս, ինչը խոչընդոտում է պատահարների պատշաճ մասնագիտական քննություն իրականացնելու գործընթացը.

5. ՀՀ էլեկտրաէներգետիկական համակարգում 2023 թվականին ձմեռային ժամանակաշրջանում օրվա միջին սպառման հզորությունը կազմել է 621 ՄՎտ (գիշերային ժամերին) - 1320 ՄՎտ (ցերեկը), իսկ ամառային ժամանակաշրջանում՝ 485 ՄՎտ - 1172 ՄՎտ։ Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ էլեկտրաէներգիան հնարավոր չէ կուտակել, արտադրված էներգիան պետք է համարժեք լինի տվյալ պահին սպառվող էլեկտրաէներգիային, այլապես կառաջանան վթարային վիճակներ (լարման և հաճախականության տատանումներ) և կպարալիզացվի էլեկտրաէներգետիկական համակարգը։

Տվյալ խնդիրը կարգավորվում է էլեկտրաէներգետիկական համակարգի օպերատորի կողմից, ով ըստ անհրաժեշտության հրահանգում է կայաններին ավելացնել կամ պակասեցնել արտադրվող էլեկտրաէներգիան՝ սպառման ծավալներին համապատասխանեցնելու համար։ Նշված հրահանգները տրվում են արտադրող կայաններին՝ ատոմակայանին, ՋԷԿ-երին, խոշոր ՀԷԿ-երին՝ ավելացնելու կամ պակասեցնելու արտադրվող հզորությունները, հիմք ընդունելով ՀՀ էլեկտրաէներգետիկական համակարգում գործող կանոնները։ Իսկ արևային կայանների համար տվյալ կանոններով որևէ նորմ կամ պահանջ սահմանված չէ, ինչը իրավունք չի տալիս օպերատորին ռեժիմները կարգավորելու ժամանակ ըստ անհրաժեշտության նման հրահանգներ տալ նաև արևային կայաններին։ Արդյունքում ռեժիմների կարգավորումն իրականացվում է այլ արտադրող կայանների հզորությունների իջեցման կամ բարձրացման հաշվին, իսկ արևային կայանները մշտապես մնում են համակարգում՝ ստեղծելով անհավասար պայմաններ արտադրող կայանների միջև։

Էլեկտրաէներգիան տեղափոխելու համար բոլոր արտադրող կայանները արտադրում են ակտիվ և ռեակտիվ էնեներգիա, իսկ արևային կայանների համար իրավական ակտերի բացակայության պատճառով ռեակտիվ էներգիա արտադրելու որևէ պահանջ նույնպես սահմանված չէ, նրանց կողմից արտադրվում է միայն ակտիվ էներգիա և այն տեղափոխվում է այլ

կայանների կողմից արտադրված ռեակտիվ էներգիայի միջոցով, արդյունքում համակարգում երբեմն առաջանում է ռեակտիվ էներգիայի դեֆիցիտ, հանդիսանալով պատահարի պատճառ։

Վերականգնվող էներգիայի, այդ թվում՝ արևային կայանների, աննախադեպ աճը կարևոր դեր է կատարում ՀՀ էներգետիկ անվտանգության բնագավառում, սակայն արդեն փաստացի տեղակայված կայանների հզորությունը որոշակի խնդիրներ է ստեղծում էլեկտրաէներգետիկական համակարգի ռեժիմների կարգավորման ժամանակ՝ ՀՀ-ում տվյալ բնագավառը կարգավորող նորմատիվ-իրավական ակտերի (ԳOUՏ-եր, նախագծային, շահագործման, կարգաբերման, կարգավարական և այլն) բացակայության պատճառով.

6. քաղաքացիներից, էներգետիկական համակարգում գործունեություն իրականացնող անձանցից և սպառողներից ստացված բողոքների զգալի մասն առնչվում է էներգետիկայի բնագավառի էլեկտրաէներգետիկական և գազամատակարարման համակարգերի օբյեկտների (կառույցների, տեղակայանքների, կապի, հաղորդման (փոխադրման) ու բաշխման գծերի և այլն) անվտանգության գոտիների խախտումներին։

Վերլուծությունից պարզվել է, որ արձանագրված խախտումների պատճառը պետական, համայնքային կամ մասնավոր սեփականություն հանդիսացող հողամասերի վրա՝ անվտանգության գոտիներում, ինքնակամ կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից տրված թույտվությունների հիման վրա էներգատեղակայանքների, շենքերի և շինությունների կառուցումն է, ինչը կարող է հանգեցնել մարդկանց կյանքին, գույքին և շրջակա միջավայրի վնասի պատճառման դեպքերի.

7. Հայաստանի էլեկտրական ցանցերի սեփականաշնորհման ժամանակ որոշակի 6, 10, և 0.4 կՎ էլեկտրատեղակայանքներ չեն ներառվել «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ի հաշվեկշռում, ինչի հետևանքով ընկերությունը պատասխանատվություն չի կրում դրանց տեխնիկական վիճակի համար, սակայն դրանք օգտագործվում են

ընկերության կողմից իր սպառողներին (բաժանորդներին) էլեկտրաէներգիա մատակարարելու համար: Իրավական ակտերով սահմանված կարգով չեն իրականացվում դրանց տեխնիկական սպասարկման, պլանային նորոգման, էներգահամակարգի հարաչափերին չհամապատասխանող սարքավորումների վերականգնման, արդիականացման կամ փոխարինման աշխատանքները, ինչը մեծ ռիսկեր է պարունակում՝ սպառնալով մարդկանց կյանքին, գույքին և շրջակա միջավայրին, ինպես նաև պատճառ են հանդիսացում հոսանքահարման մահացու ելքով պատահարների

8. ՀՀ կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 29-ի թիվ 1925-Ն որոշմամբ հաստատված է այն կազմակերպությունների ցանկը որոնցում, կախված հանրության և պետության համար կենսական նշանակությունից ստուգում իրականացնող պետական մարմինների կողմից ստուգումներ, բացառության կարգով, կարող են իրականացվել վեց ամիսը մեկ անգամ: Ցանկում ներառված չեն «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր», «Բարձրավոլտ էլեկտրական ցանցեր» ՓԲ ընկերությունները և այլ էներգետիկայի տեսակետից վտանգավոր օբյեկտներ:

➢ 2025 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմինն իր **պաշտոնական կայքում** տեղադրել է 1 հոդված: Լրատվամիջոցների մշտադիտարկման արդյունքում արխիվավորվել է ոլորտի վերաբերյալ 7 լրատվական հրապարակում:

2.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ

Էներգետիկայի և էներգասպառման բնագավառում 2026 թվականի ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել ստուգումներ 144 օբյեկտում, որից 98,6 տոկոսն ունի բարձր ռիսկայնություն:

Էներգետիկայի և էներգասպառման բնագավառում բացահայտված խնդիրները կարգավորելու համար առաջնային է.

- **օրենսդրական փոփոխությունների իրականացումը**: Մասնավորապես.

1. Գրասենյակ կներկայացվի առաջարկ «Էներգետիկայի բնագավառում և էներգասպառման ոլորտում պետական տեխնիկական վերահսկողության մասին» և «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքների ներդաշնակեցման անհրաժեշտության վերաբերյալ.
2. Համակարգման գրասենյակ կներկայացվի առաջարկ՝ «Էներգետիկայի բնագավառում և էներգասպառման ոլորտում պետական տեխնիկական վերահսկողության մասին» օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին կետի գ) ենթակետի «ստուգումների» բառը «հետազոտությունների» բառով փոխարինելու վերաբերյալ.
3. ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի թիվ 596-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու անհրաժեշտության վերաբերյալ Տեսչական մարմինը գրությամբ դիմել է ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեին: Միաժամանակ անհրաժեշտ է նախատեսել փոփոխություններ և լրացումներ ՀՀ կառավարության 2005 թվականի հունիսի 1-ի «6 կՎ և բարձր լարման նոր կառուցվող և վերակառուցվող էլեկտրատեղակայանքների գործարկման եզրակացություն տալու կարգի մասին» թիվ 739-Ն և 2006 թվականի հոկտեմբերի 5-ի «Միջին ու բարձր ճնշման գազի համակարգերի՝ նոր կառուցվող և վերակառուցվող էներգատեղակայանքների գործարկման եզրակացություն տալու կարգը հաստատելու մասին» թիվ 1423-Ն որոշումների մեջ.
4. ոլորտի քաղաքականությունը մշակող լիազոր մարմնին կներկայացվի առաջարկ ՀՀ կառավարության 2007 թվականի ապրիլի 17-ի «Էներգատեղակայանքներում տեղի ունեցած պատահարների դասակարգումը, դրանց մասնագիտական քննությունն իրականացնելու

կարգը» հաստատելու մասին թիվ 580-Ն որոշման մեջ որոշ պահանջների վերաբերյալ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին.

5. Տեսչական մարմինը ակտիվ մասնակցել է վերականգնվող էներգիայի, այդ թվում՝ արևային կայանների, խնդիրը կարգավորելու նպատակով կազմակերպված քննարկումներին: Արդյունքում Էներգետիկայի ինստիտուտի կողմից մշակվել և շրջանառվել են ինքնավար արևային կայանների բաշխման ցանցին միացման տեխնիկական պահանջները: Արդյունաբերական կայաններին ներկայացվող պահանջները դեռևս մշակման փուլում են.

6. անվտանգության գոտիների խախտումների հետևանքով պատահարների առաջացումը կանխարգելելու նպատակով առաջարկություն է ներկայացվել ՏԿԵՆ՝ ՀՀ կառավարության 2004 թվականի հունիսի 6-ի «Էներգետիկայի բնագավառի օբյեկտների անվտանգ շահագործումն ապահովող միջոցառումների մասին» թիվ 1102-Ն որոշման մեջ համապատասխան փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու անհրաժեշտության վերաբերյալ: ՏԿԵՆ կողմից կազմակերպվել են աշխատանքային քննարկումներ բոլոր շահագրգիռ մարմինների և գերատեսչությունների հետ: Գործառույթն ընթացքի մեջ է.

7. ՏԿԵՆ պետական գույքի կառավարման կոմիտեում ս.թ. հուլիսի 3-ին իրականացվել է աշխատանքային քննարկում Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության, Արդարադատության նախարարության, Կադաստրի կոմիտեի, Տեսչական մարմնի, Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի և «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ի ներկայացուցիչների մասնակցությամբ, որի ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ՀԷՑ-ի հաշվեկշռում չգտնվող, սակայն փաստացի ՀԷՑ-ի կողմից օգտագործվող տարբեր լարման ենթակայանների և էլեկտրահաղորդման գծերի գույքագրման, դրանք որպես պետական սեփականություն ճանաչելու իրավական մեխանիզմները և դրանց հետագա պատկանելության և շահագործման վերաբերյալ հարցեր: Հաշվի առնելով

նշվածի մեծածավալ լինելու հանգամանքը՝ որոշվեց, որ գործընթացը իրականացվի փուլային տարբերակով, մասնավորապես՝ առաջնահերթ ՀԷՑ-ից պահանջել վերջինիս հաշվեկշռում չգտնվող, սակայն փաստացի ՀԷՑ-ի կողմից օգտագործվող Անշարժ գույքի վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ նշելով անշարժ գույքի գտնվելու վայրը, կադաստրային ծածկագիրը և կոորդինատները։

8. Համակարգման գրասենյակ կներկայացվի առաջարկ ՀՀ կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 29-ի թիվ 1925-Ն որոշման մեջ համապատասխան փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ, որի արդյունքում ցանկում կներառվեն «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր», «Բարձրավոլտ էլեկտրական ցանցեր» ՓԲ ընկերությունները և այլ էներգետիկայի տեսակետից վտանգավոր օբյեկտներ։

➢ Վերահսկողության ոլորտներում հանրության **իրազեկվածության մակարդակի** շարունակական բարձրացման նպատակով օգտագործվում են տպագիր և առցանց ԶԼՄ-ների, հեռուստաընկերությունների և սոցիալական ցանցերի բոլոր հնարավորությունները։ 2026 թվականի ընթացքում նախատեսվում է վերահսկողական աշխատանքների վերաբերյալ մամուլի առնվազն 8 հաղորդագրության տարածում։ Միաժամանակ կշարունակվի անհրաժեշտ խորհրդատվության տրամադրումը տնտեսավարողներին և քաղաքացիներին, կկազմակերպվեն իրազեկող բնույթի հանդիպում-քննարկումներ։

➢ **մասնագետների քանակի և որակի մասով՝**

ՀՀ-ում էներգետիկայի բնագավառում և էներգասպառման ոլորտում առկա ռիսկերը կառավարելու, օրենսդրությամբ Տեսչական մարմնին վերապահված գործառույթների իրականացնելու նպատակով անհրաժեշտ է առկա անձնակազմը համալրել որակյալ մասնագետներով, ինչպես նաև նախատեսել հաստիքների ավելացում։ Միաժամանակ, էներգետիկայի բնագավառում զարգացման ժամանակակից տենդենցների

մասին տեղեկացված լինելու, վերահսկողության առավել արդյունավետ տեսակներին և գործիքներին ծանոթանալու և տիրապետելու նպատակով՝ անհրաժեշտ է կազմակերպել վերապատրաստումներ։ Իսկ հանրապետության մակարդակով որոշակի մասնագիտական վերապատրաստում ապահովելու նպատակով Տեսչական մարմնի կողմից նախատեսվում է համագործակցություն համապատասխան ուսումնական հաստատությունների հետ ստորագրած Հուշագրի շրջանակում։

3. Տրանսպորտի բնագավառ

3.1 Վերահսկողության բնագավառի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը

2025 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից իրականացվել է 15 պլանային և 34 ոչ պլանային ստուգում: Կատարված աշխատանքի արդյունքում պարզվել է, որ 8 տնտեսավարող սուբյեկտ գործում է առանց թերությունների: Մնացած տնտեսավարողների մոտ բացահայտվել է ընդհանուր առմամբ 127 խախտում, որոնց վերացման նպատակով տնտեսավարող սուբյեկտներին տրվել են պարտադիր կատարման ենթակա կարգադրագրեր: Նախորդող ժամանակահատվածում տրված կարգադրագրերի կատարման ընթացքը վերահսկելու նպատակով նշված ժամանակահատվածում իրականացվել է 17 վերստուգում, որոնց արդյունքում 3 տնտեսավարողի տրվել է կարգադրագիր, իսկ 14 տնտեսավարող սուբյեկտների ղեկավարներին, ովքեր վերացրել են նախկինում արձանագրված խախտումները (ընդհանուր առմամբ 53 խախտում) տրվել են տեղեկանքներ թերությունների բացակայության վերաբերյալ:

«Հայավտոկայարան» ՓԲԸ ավտոկայարաններում, ավտոկայաններում, երթակարգավարական կետերում, ինչպես նաև այդ տարածքներից դուրս կանոնավոր ուղևորափոխադրումներ իրականացնող երթուղիների սկզբնակետ/ վերջնակետերում պարբերաբար իրականացվել է միջպետական, միջմարզային, ներմարզային և ներքաղաքային կանոնավոր ուղևորափոխադրումների սպասարկման կազմակերպման գործընթացի, բեռնափոխադրումների, թեթև մարդատար ավտոմոբիլներով իրականացվող ուղևորափոխադրումների, ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային միջպետական, հանրապետական և մարզային (տեղական) նշանակության ճանապարհներին տեղադրված գովազդային վահանակների օրինականության, տրասպորտային միջոցների շահագործման և տեխնիկական զննության անցկացման

կայանների, գազաբալոնների տեղադրման/վկայագրման կայանների գործունեության նկատմամբ 37482 վերահսկողական միջոցառում։ Կազմվել է վերահսկողության արդյունքների ամփոփման 3047 արձանագրություն։ Հանրությունից ստացվել է 40 բողոք, որից 27-ը՝ թեժ գծով։

2026 թվականի գործունեության ծրագիրն ընդգրկում է նախորդ տարիների ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից տրանսպորտի ոլորտում կատարված հսկողական, վերահսկողական միջոցառումների, այդ թվում ստուգումների շնորհիվ բացահայտված հետևյալ ռիսկերի հետևողական նվազեցմանն ուղղված միջոցառումները։ Մասնավորապես.

- **օրենսդրական կարգավորումների մասով՝**

1. երկաթուղային տրանսպորտով փոխադրման գործընթացի հետ կապված տեխնիկական միջոցների շահագործման և երթևեկության ոլորտում ռիսկայնությունը կապված է երկաթուղային տրանսպորտի շահագործման և երթևեկության անվտանգության կանոնների խախտումների հետ։ Տվյալ ոլորտում վերահսկողական միջոցառումներ չեն իրականացվել ստուգաթերթերի և մեթոդաբանության բացակայության պատճառով.
2. 2022 թվականի օգոստոսի 4-ից ուժի մեջ է մտել սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազով աշխատելու համար ավտոտրանսպորտային միջոցների վրա գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրման և (կամ) գազաբալոնների պարբերական վկայագրման գործունեության ստուգման ստուգաթերթը, սակայն մինչ օրս չի հաստատվել դրանց ռիսկայնության հաշվարկի մեթոդաբանությունը, ինչի հետևանքով տվյալ ոլորտում Տարեկան ծրագրով ստուգումներ չեն նախատեսվում.
3. ավտոտրանսպորտային միջոցների տեխնիկական զննության անցկացման կայանների գործունեության ռիսկերն ուղղակիորեն կապված են տրանսպորտային միջոցների շահագործման և փոխադրումների

իրականացման անվտանգության կանոնների խախտումների հետ: Սակայն պլանային ստուգումներ չեն իրականացվում ռիսկայնության հաշվարկի մեթոդաբանության բացակայության պատճառով.

4. «Ավտոմոբիլային ճանապարհների մասին» օրենքի 10-րդ հոդվածի 6.6-րդ մասի համաձայն՝ մասնատվող բեռներ փոխադրող ծանրաքաշ տրանսպորտային միջոցների երթևեկությունը Հայաստանի Հանրապետության տարածքում թույլատրվում է միայն դրանց ավել բեռի բեռնաթափումից հետո: Սակայն այդ պահանջը հնարավոր չէ ապահովել ծանրաքաշ տրանսպորտային միջոցների թույլատրելի առավելագույն զանգվածը գերազանցող բեռի բեռնաթափման և բեռների պահման կարգի բացակայության պատճառով.

➢ 2025 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմինն իր **պաշտոնական կայքում** տեղադրել է 3 հոդված, տպագիր լրատվամիջոցներին տրամադրվել է 2 նյութ: Իրականացվել է խորհրդատվական և իրազեկող բնույթի 5 ելույթ տարբեր հեռուստատեսային և ռադիո ալիքներով: Լրատվամիջոցների մշտադիտարկման արդյունքում արխիվավորվել է ոլորտի վերաբերյալ 69 լրատվական հրապարակում:

3.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ

Տրանսպորտի բնագավառում 2026 թվականի ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել ստուգումներ 18 կանոնավոր ուղևորափոխադրում իրականացնող սուբյեկտի մոտ, որից 72,2 տոկոսն ունի բարձր ռիսկայնություն:

Տեսչական մարմնի 2026 թվականի գործունեության ծրագրի շրջանակներում նախատեսված միջոցառումները միտված են Տեսչական մարմնի վերահսկողության ոլորտներում առկա խնդիրների վերացմանը,

բացահայտված ռիսկերի նվազեցմանը և Տեսչական մարմնի բնականոն գործունեության ապահովմանը: Նախատեսված հիմնական միջոցառումները ներառում են.

➢ **օրենսդրական դաշտի** կարգավորմանն ուղղված առաջարկությունների ներկայացում: Մասնավորապես.

1. երկաթուղային տրանսպորտի նկատմամբ վերահսկողությունը հնարավոր է իրականացնել միայն անհրաժեշտ օրենսդրական փոփոխությունների (ստուգաթերթ և մեթոդաբանություն) առկայության դեպքում.
2. Գրասենյակ է ներկայացվել գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրման և (կամ) գազաբալոնների պարբերական վկայագրման գործունեության ռիսկայնության հաշվարկի նախագիծը.
3. Գրասենյակ է ներկայացվել տեխնիկական զննության անցկացման կայանների գործունեության ռիսկայնության հաշվարկի նախագիծը.
4. Գրասենյակ է ներկայացվել գրություն ծանրաքաշ տրանսպորտային միջոցների թույլատրելի առավելագույն զանգվածը գերազանցող բեռի բեռնաթափման և բեռների պահման կարգի մշակման անհրաժեշտության վերաբերյալ.

➢ Վերահսկողության ոլորտներում հանրության **իրազեկվածության մակարդակի** շարունակական բարձրացման նպատակով օգտագործվում են տպագիր և առցանց ԶԼՄ-ների, հեռուստաընկերությունների և սոցիալական ցանցերի բոլոր հնարավորությունները: 2026 թվականի ընթացքում նախատեսվում է վերահսկողական աշխատանքների վերաբերյալ մամուլի առնվազն 8 հաղորդագրության տարածում:

4. Քաղաքաշինության բնագավառ

4.1 Վերահսկողության բնագավառի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը

2025 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից իրականացվել է 117 պլանային ստուգում, 12՝ ոչ պլանային ստուգում, ինչպես նաև 2024 թվականից տեղափոխված 30 ստուգում: Կատարված աշխատանքի արդյունքում արձանագրվել է, որ 55 օբյեկտի շինարարարությունն իրականացվում է առանց խախտումներ, այլ օբյեկտներում բացահայտվել է ընդհանուր առմամբ 529 խախտում, որոնց վերացման նպատակով տնտեսավարող սուբյեկտներին տրվել են պարտադիր կատարման ենթակա ցուցումներ: Նշված ժամանակահատվածում կատարվել է 3494 դիտարկում, որոնցից 390-ը ՀՀ կառավարության կողմից իրականացվող համայնքների տնտեսական և սոցիալական ենթակառուցվածքների զարգացմանն ուղղված սուբվենցիոն ծրագրերի շրջանակներում: Տեսչական մարմնի աշխատակիցները մասնակցել են ավարտված շինարարական 2918 օբյեկտի շահագործման ընդունող հանձնաժողովների աշխատանքներին: Ավարտական ակտերի վերաբերյալ տրամադրվել է 1396 դրական և 1542 բացասական եզրակացություն: Տեսչական մարմնի աշխատակիցների կողմից վերահսկողական աշխատանքների ընթացքում ՀՀ ամբողջ տարածքում հայտնաբերվել է 130 ինքնակամ կառույց:

➢ Տեսչական մարմինն իր վերահսկողական գործառույթներն իրականացնելիս հաճախակի առնչվում է կարգավորող **օրենսդրության կիրարկմանը** խոչընդոտող և պահանջները հակասական դարձնող հանգամանքների, որոնք դժվարացնում են Տեսչական մարմնի օրենքով սահմանված խնդիրների և նպատակների իրագործումը: Մասնավորապես.

1. ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի թիվ 596-Ն VII գլխի 138-րդ կետը սահմանում է, որ «Կառուցված շինության (այդ թվում՝ վերակառուցված, վերականգնված, ուժեղացված, արդիականացված, ընդլայնված) շինարարական աշխատանքների իրականացման ավարտը և, ըստ գործառնական նշանակության, շահագործման ընդունումը,

բացառությամբ սույն կարգի 23.1-ին կետով սահմանված շինարարական աշխատանքների, փաստագրվում են ավարտական ակտով (շահագործման թույլտվությամբ)՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-1 ձևի, հաստատված նախագծով նախատեսված՝ շինարարության թույլտվություն պահանջող բոլոր շինարարական-մոնտաժային աշխատանքներն իրականացվելուց և օրենքով ու սույն կարգով սահմանված պահանջներին համապատասխան կապալառուի կողմից ավարտված շինարարական օբյեկտը կառուցապատողին հանձնելուց և կառուցապատողի կողմից այն ընդունվելուց հետո»: Իսկ նույն որոշման հավելված 4-ի ցանկ 1-ով սահմանում են այն շինարարական աշխատանքները, որոնք համարվում են առաջին ռիսկայնության աստիճանի և չեն պահանջում շինարարության թույլտվություն: Ավարտական ակտ ստանալու նպատակով ձևավորվող ընդունող հանձնաժողովի կազմում աշխատանքներ իրականացնելիս՝ Տեսչական մարմնի մասնագետների կողմից արձանագրվում են բազմաթիվ դեպքեր, երբ առանց ընդհանուր օգտագործման տարածքների բարեկարգման և հարդարման աշխատանքների իրականացված են հրդեհային անվտանգության միջոցառումներ, որը Տեսչական մարմնի դիտարկմամբ իրականացվում է ընդունող հանձնաժողովի կողմից դրական եզրակացություն ստանալու նպատակով:

2. Պետական սուբվենցիոն ծրագրերի շրջանակում իրականացվող շինարարական աշխատանքների նկատմամբ Տեսչական մարմնի կողմից այդ ծրագրերի իրականացման ամբողջ ժամանակահատվածում իրականացվում է վերահսկողություն, որի արդյունքում Տեսչական մարմնի կողմից արձանագրվում են դեպքեր, երբ կապալառու կազմակերպությունը շեղվելով հաստատված նախագծից չի իրականացրել կամ թերի է իրականացրել շենքի կոնստրուկտիվ համակարգին վերաբերվող հանգույցը, ինչը հետագայում կարող է ազդել կառուցված շենք շինությունների սեյսմակայունության վրա: Սակայն վարչական վարույթի ընթացքում կապալառու կազմակերպության կողմից տրամադրվում է դրական փորձագիտական եզրակացություն այն մասին, որ կապալառու կազմակերպության կողմից թույլ տրված խախտումը չի ազդում կառուցված կառույցի սեյսմակայունության և հուսալիության վրա: Փաստորեն

առաջանում է կրկնակի փորձաքննության անհրաժեշտություն։ Նմանատիպ խնդիր առաջանում է նաև ընդունող հանձնաժողովի կազմում Տեսչական մարմնի մասնագետների կողմից աշխատանքեր իրականացնելու ժամանակ, երբ կառույցի ծածկված աշխատանքների ակտերի բացակայության դեպքում կառուցապատողը Տեսչական մարմին է ներկայացնում շենքի վիճակի մասին դրական տեխնիկական եզրակացություն։

3. քաղաքաշինության բնագավառում ստուգումները դեպի առավել ռիսկային օբյեկտներ նպատակաուղղելու համար ՀՀ կառավարության 28 նոյեմբերի 2019 թվականի «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող՝ ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների մեթոդաբանությունը և ռիսկայնությունը որոշող չափանիշների ընդհանուր նկարագիրը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին թիվ 1697-ն որոշմամբ սահմանվել են քաղաքաշինական օբյեկտների ռիսկայնության հաշվարկի չափորոշիչներ։ Պահանջվող տեղեկատվությունը հնարավոր է ստանալ միայն շինթույլտվությունից, եթե այդ տեղեկատվությունը ներառված է շինթույլտվության մեջ։ Սակայն հիմնականում շինթույլտվությունների մեջ բացակայում են վերը նշված տվյալները, ինչի հետևանքով անհնարին է իրականացնել ռիսկի հաշվարկ պահանջվող ձևաչափով։

➢ 2025 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմինն իր **պաշտոնական կայքում** տեղադրել է 8 հոդված։ Իրականացվել է խորհրդատվական և իրազեկող բնույթի 3 ելույթ տարբեր հեռուստատեսությամբ և ռադիո ալիքներով։ Լրատվամիջոցների մշտադիտարկման արդյունքում արխիվավորվել է ոլորտի վերաբերյալ 67 լրատվական հրապարակում։

4.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ

Քաղաքաշինության բնագավառում 2026 թվականի ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել ստուգումներ 243 օբյեկտում, որից 75,3 տոկոսն ունի բարձր ռիսկայնություն։

➢ Տեսչական մարմնի գործունեության արդյունավետությունն ապահովելու, այդ թվում նաև վերը նշված խնդիրները կարգավորելու համար առաջնային է **օրենսդրական փոփոխությունների** իրականացումը: Մասնավորապես.

1. Տեսչական մարմնի կողմից առաջարկություն կներկայացվի Լիազոր մարմին՝ համապատասխան կարգավորման միջոցով սահմանել ըստ գործառնական նշանակության շենքերի ներքին հարդարման աշխատանքների տեսակները և ըստ հերթականության դրանց շահագործման հանձնելու պարտադիր պայմանները.
2. քաղաքաշինական փաստաթղթերի ուսումնասիրության ժամանակ հայտնաբերված բացահայտ խախտումներով համաձայնեցված քաղաքաշինական փաստաթղթերին տրված դրական փորձագիտական եզրակացությունը վիճարկելու նպատակով անհրաժեշտ է օրենսդրական փոփոխությունների միջոցով Տեսչական մարմնին վերապահել կրկնակի փորձաքննություն նշանակելու իրավասություն կամ սեփական լաբորատորիա և համապատասխան մասնագետներ՝ փորձաքննություններն պատշաճ իրականացնելու համար.
3. վերահսկողական միջոցառումները (մասնավորապես՝ ստուգումները) դեպի առավել ռիսկային օբյեկտներ նպատակաուղղելու համար և իրավական ակտերի միջև անհամապատասխանությունը բացառելու համար Տեսչական մարմնի կողմից Գրասենյակին ներկայացվել է առաջարկություն՝ ՀՀ կառավաչության 2019 թվականի նոյեմբերի 28-ի թիվ 1697-Ն և ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի թվականի թիվ 596-Ն որոշումների մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու վերաբերյալ։

➢ Վերահսկողության ոլորտներում հանրության **իրազեկվածության մակարդակի** շարունակական բարձրացման նպատակով օգտագործվում են տպագիր և առցանց ԶԼՄ-ների, հեռուստաընկերությունների և սոցիալական ցանցերի բոլոր հնարավորությունները: 2026 թվականի ընթացքում նախատեսվում է վերահսկողական աշխատանքների վերաբերյալ մամուլի առնվազն 8 հաղորդագրության տարածում: ՀՀ-ում ինքնակամ շինարարությունը կանխելու նպատակով Տեսչական մարմնի կողմից կմշակվեն և կհրապարակվեն իրազեկող բուկլետներ/հուշաթերթիկներ, ավարտական ակտի տրամադրման կարգի վերաբերյալ՝ կպատրաստվի և կհրապարակվի իրազեկող տեսանյութ: Վերահսկողության ոլորտում առկա խնդիրները կարգավորելու, հետագայում դրանք բացառելու նպատակով կկազմակերպվեն հանդիպում-քննարկումներ շահագրգիռ պետական մարմինների և քաղաքաշինության բնագավառում գործունեություն իրականացնող տնտեսավարող սուբյեկտների հետ:

5. Գեոդեզիայի, քարտեզագրման և հողօգտագործման բնագավառ

5.1 Վերահսկողության բնագավառի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը

2025 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից իրականացվել է 5 պլանային, 4 ոչ պլանային ստուգում: Կատարված աշխատանքի արդյունքում բացահայտվել է ընդհանուր առմամբ 73 խախտում, որոնցից 57-ը առնչվում է գործառնական, 16-ը՝ նպատակային նշանակությանը: Ստուգումների արդյունքում կազմվել է 9 ակտ:

Տեսչական մարմնին հանրությունից հասցեագրվել է 7 բողոք, որոնցից միակ հիմնավոր բողոքը լուծում է ստացել հաշվետու ժամանակահատվածում, և՝ երկու գործ ընթացքի մեջ է:

Տեսչական մարմնի պաշտոնական կայքում տեղադրվել է 3 հոդված, տպագիր լրատվամիջոցներին տրամադրվել է 1 նյութ: Լրատվամիջոցների մշտադիտարկման արդյունքում արխիվավորվել է ոլորտի վերաբերյալ 1 լրատվական հրապարակում:

5.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ

Վերահսկողության ոլորտներում տնտեսավարող սուբյեկտների և հանրության իրազեկվածության մակարդակի շարունակական բարձրացման համատեքստում նախատեսվում է օգտագործել տպագիր, առցանց ԶԼՄ-ների, հեռուստաընկերությունների և սոցիալական ցանցերի բոլոր հնարավորությունները, կազմակերպել իրազեկող բնույթի հանդիպում-քննարկումներ, տնտեսավարողներին և քաղաքացիներին տրամադրել անհրաժեշտ խորհրդատվություն:

6. Տիեզերական գործունեության բնագավառ

6.1 Վերահսկողության բնագավառի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը

ՀՀ վարչապետի 2020 թվականի օգոստոսի 25-ի թիվ 952-Լ որոշմամբ Տեսչական մարմնի լիազորությունները համալրվել են ևս մեկ գործառույթով, այն է՝ տիեզերական գործունեության բնագավառում օրենքներով և այլ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված պահանջների կատարման նկատմամբ վերահսկողության իրականացմամբ: ՀՀ կառավարության 2024 թվականի սեպտեմբերի 19-ի թիվ 1488-Ն որոշմամբ հաստատվել է տիեզերական գործունեության ստուգման ստուգաթերթը: Սակայն նշված բնագավառում պլանային ստուգում իրականացնելու համար անհրաժեշտ է ռիսկայնության հաշվարկի մեթոդաբանություն:

6.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ

Ընթացքի մեջ են ռիսկայնության հաշվարկի մեթոդաբանության մշակման աշխատանքները:

Հավելված 1

7. ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ ՀՀ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ 2026 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ

NN	Միջոցառման անվանում	Ակնկալվող արդյունք	Կատարող	Համակատարող	Վերջնա-ժամկետ
1	2	3	4	5	6
	ՎԵՐԱՀՍԿՈՂԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ				
1	Հրդեհավտանգավորության աստիճանի գնահատման նպատակով հրդեհատեխնիկական հետազոտությունների իրականացում	1. Հրդեհավտանգավորության աստիճանի գնահատում 2. Բազավորման աշխատանքների իրականացում 3. Հրդեհավտանգավորության աստիճանի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների կազմակերպում	Ռիսկի գնահատման և վերլուծությունների վարչություն	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության վարչություն, Տարածքային ստորաբաժանումներ	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
2	Հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության բնագավառում 209 պլանային ստուգումների իրականացում	Հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության բնագավառում ստուգված օբյեկտներում ռիսկի նվազեցում	Տարածքային ստորաբաժանումներ	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության վարչություն	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
3	Հրդեհային անվտանգության բնագավառում ստուգված տնտեսավարող սուբյեկտների հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության վերաբերյալ տվյալների բազավորում	Հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության բնագավառում ըստ ռիսկայնության առաջնորդվելու սկզբունքի ապահովում	Ռիսկի գնահատման և վերլուծությունների վարչություն	-	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
4	Դիմումների հիման վրա նախագծային փաստաթղթերի ուսումնասիրությունների իրականացում	Հակահրդեհային պահանջների համապատասխանության վերաբերյալ եզրակացությունների տրամադրում	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության վարչություն	-	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
5	Էներգետիկայի բնագավառում և էներգասպառման ոլորտում 154 պլանային	Էներգետիկայի բնագավառում և էներգասպառման ոլորտում	Տարածքային ստորաբաժանումն	Էներգետիկայի և	Մինչև դեկտեմբերի

	ստուգումների իրականացում	ստուգված օբյեկտներում ռիսկի նվազեցում	եր	էներգասպառման վերահսկողության վարչություն	31-ը
6	Էներգետիկայի բնագավառում և էներգասպառման ոլորտում գործունեություն իրականացնող տնտեսվարող սուբյեկտների (մասնաճյուղերում) և իրենց պատկանող էներգատեղակայանքների վերաբերյալ տվյալների բազավորում	Էներգետիկայի և էներգասպառման բնագավառում ըստ ռիսկայնության առաջնորդվելու սկզբունքի ապահովում	Ռիսկի գնահատման և վերլուծությունների վարչություն	-	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
7	Տնտեսվարող սուբյեկտների դիմումների հիման վրա նոր կառուցված և վերակառուցված էներգատեղակայանքներում տեխնիկական ստուգումների իրականացում	Գործարկման եզրակացությունների տրամադրում	Էներգետիկայի և էներգասպառման վերահսկողության վարչություն	Տարածքային ստորաբաժանումներ	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
8	Կանոնավոր ուղևորափոխադրում իրականացնող տնտեսավարողների մոտ 18 պլանային ստուգումների իրականացում, արդյունքների բազավորում	Ստուգված սուբյեկտների ռիսկի նվազեցում	Տարածքային ստորաբաժանումներ	Տրանսպորտի անվտանգության վարչություն	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
9	Բեռնափոխադրումների, թեթև մարդատար ավտոմոբիլներով իրականացվող ուղևորափոխադրումների, ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային միջպետական, հանրապետական և մարզային (տեղական) նշանակության ճանապարհներին տեղադրված գովազդային վահանակների օրինականության, տրասպորտային միջոցների շահագործման և տեխնիկական զննության անցկացման կայանների, գազաբալոնների տեղադրման/ վկայագրման կայանների գործունեության, օտարման շերտերի և պաշտպանական գոտիների նկատմամբ վերահսկողության իրականացում	Դիտարկվող օբյեկտներում անվտանգության ապահովման նպատակով խախտումների բացահայտում և դրանց վերացմանն ուղղված միջոցառումների ապահովում	Տարածքային ստորաբաժանումներ	Տրանսպորտի անվտանգության վարչություն	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը

10	Քաղաքաշինության բնագավառում 248 պլանային ստուգման իրականացում, արդյունքների բազավորում	Ստուգված օբյեկտների ռիսկի նվազեցում	Տարածքային ստորաբաժանումներ	Քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողության վարչություն	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
11	Քաղաքաշինական գործունեության նկատմամբ վերահսկողությունն ապահովելու նպատակով դիտարկումների իրականացում, այդ թվում՝ ՀՀ կառավարության կողմից իրականացվող համայնքների տնտեսական և սոցիալական ենթակառուցվածքների զարգացմանն ուղղված սուբվենցիոն ծրագրի շրջանակներում	Դիտարկվող օբյեկտներում քաղաքաշինական անվտանգության ապահովում	Տարածքային ստորաբաժանումներ	Քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողության վարչություն	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
12	Մասնակցություն ավարտված շինարարական օբյեկտների շահագործման ընդունող հանձնաժողովների աշխատանքներին	Ավարտված շինարարական օբյեկտների՝ նորմերի պահանջներին համապատասխանության վերջնական ստուգում	Տարածքային ստորաբաժանումներ	Քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողության վարչություն	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
13	ՀՀ 12 համայնքներում պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման բնագավառում ստուգումների իրականացում	Պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման բնագավառում վերահսկողության սահմանում, խախտումների բացահայտում և վերացմանն ուղղված միջոցառումների ապահովում	Գեոդեզիայի և հողօգտագործման վերահսկողության վարչություն	-	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
	ՕՐԵՆՍԴՐԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ				

1	«ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին առաջարկության ներկայացում	«Էներգետիկայի բնագավառում և էներգասպառման ոլորտում պետական տեխնիկական վերահսկողության մասին值 և «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքների միջև անհամապատասխանության շտկում	Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջանառության վարչություն	Էներգետիկայի և էներգասպառման վերահսկողության վարչություն	Մինչև սեպտեմբերի 30-ը
2	«Էներգատեղակայանքներում տեղի ունեցած պատահարների դասակարգումը, դրանց մասնագիտական քննությունն իրականացնելու կարգը» հաստատելու մասին ՀՀ կառավարության 2007 թվականի ապրիլի 17-ի թիվ 580-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկության ներկայացում	Սահմանված պահանջների հստակեցում	Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջանառության վարչություն	Էներգետիկայի և էներգասպառման վերահսկողության վարչություն	Մինչև հունիսի 30-ը
3	ՀՀ կառավարության 2005 թվականի հունիսի 1-ի «6 կՎ և բարձր լարման նոր կառուցվող և վերակառուցվող էլեկտրատեղակայանքների գործարկման եզրակացություն տալու կարգի մասին» թիվ 739-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկության ներկայացում	Ինքնաշեն լրակազմ տրանսֆորմատորային ենթակայանների և այլ էներգատեղակայանքների շահագործման ռիսկերի նվազեցում	Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջանառության վարչություն	Էներգետիկայի և էներգասպառման վերահսկողության վարչություն	Մինչև հունիսի 30-ը
4	ՀՀ կառավարության 2006 թվականի հոկտեմբերի 5-ի «Միջին ու բարձր ճնշման գազի համակարգերի՝ նոր կառուցվող և վերակառուցվող էներգատեղակայանքների գործարկման եզրակացություն տալու կարգը հաստատելու մասին» թիվ 1423-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկության ներկայացում	Ինքնաշեն լրակազմ տրանսֆորմատորային ենթակայանների և այլ էներգատեղակայանքների շահագործման ռիսկերի նվազեցում	Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջանառության վարչություն	Էներգետիկայի և էներգասպառման վերահսկողության վարչություն	Մինչև հունիսի 30-ը

5	ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում կառուցապատման նպատակով թույլտվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 596-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկության ներկայացում	Քաղաքաշինական օբյեկտներն ըստ ռիսկայնության կատեգորիաների դասակարգելու չափորոշիչների հստակեցում	Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջանառության վարչություն	Էներգետիկայի և էներգասպառման վերահսկողության վարչություն	Մինչև հունիսի 30-ը
6	ՀՀ կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 29-ի թիվ 1925-Ն որոշման մեջ համապատասխան փոփոխություններ կատարելու մասին առաջարկության ներկայացում	Անվտանգության ապահովումն այն օբյեկտներում, որոնցում, կախված հանրության և պետության համար կենսական նշանակությունից, ստուգում իրականացնող պետական մարմինների կողմից ստուգումներ, բացառության կարգով, կարող են իրականացվել վեց ամիսը մեկ անգամ	Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջանառության վարչություն	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության վարչություն, Էներգետիկայի և էներգասպառման վերահսկողության վարչություն	Մինչև հուլիսի 31-ը
7	ՀՀ կառավարության 2019 թվականի օգոստոսի 08-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու և Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների ստուգաթերթերը հաստատելու մասին» թիվ 1025-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկությունների ներկայացնում	Վերահսկման բնագավառներում անվտանգության ապահովման նպատակով ստուգումների կազմակերպման և իրականացման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում	Ոլորտային կառուցվածքային ստորաբաժանումներ		Մինչև դեկտեմբերի 31-ը՝ ըստ անհրաժեշտության

8	ՀՀ կառավարության 2019 թվականի նոյեմբերի 28-ի «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների մեթոդաբանությունը և ռիսկայնությունը որոշող չափանիշների ընդհանուր նկարագիրը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» թիվ 1697-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկությունների ներկայացում	Վերահսկման բնագավառներում անվտանգության ապահովման արդյունավետության բարձրացման նպատակով ռիսկայնության հաշվարկի վերանայում	Ռիսկի գնահատման և վերլուծություններ ի վարչություն	Ոլորտային կառուցվածքայի ն ստորաբաժանու մ-ներ	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը՝ ըստ անհրաժեշտո ւթյան
9	ՀՀ-ում գործող տեխնիկական կանոնակարգերի, համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերի և ստանդարտների վերանայման, ԵԱՏՄ նոր մշակվող տեխնիկական կանոնակարգերի, համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերի և ստանդարտների մշակմանն ըստ անհրաժեշտության մասնակցություն, արտադրանքի անվտանգության ապահովման նպատակով նոր տեխնիկական կանոնակարգերի նախագծերի վերաբերյալ կարծիքի տրամադրում	ՀՀ կառավարության 2021 թվականի նոյեմբերի 18-ի N 1902-L որոշման հավելված 1-ով սահմանված միջոցառումների կատարման ապահովում	Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջ անառության վարչություն	Ոլորտային կառուցվածքայի ն ստորաբաժանու մ-ներ	Մինչև 2026թ. դեկտեմբերի 4
10	«Տեխնիկական վիճակից ելնելով բնակելի, հասարակական և արտադրական նշանակության շենքերը/շինությունները շահագործման համար ոչ պիտանի (կազմաքանդման ենթակա) ճանաչելու կարգը հաստատելու մասին» Կառավարության որոշման նախագծի վերաբերյալ առաջարկությունների	ՀՀ կառավարության 2021 թվականի նոյեմբերի 18-ի N 1902-L որոշման հավելված 1-ով սահմանված միջոցառումների կատարման ապահովում	Քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողության վարչություն		Մինչև 2026թ. դեկտեմբերի 4

	ներկայացում ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտե				
11	Ավտոմոբիլային ճանապարհների հարակից տարածքներում առանց ճանապարհը տնօրինողի համաձայնության կառուցված կամ կառուցվող օբյեկտների գույքագրում և ճանապարհային երթևեկության անվտանգությանը սպառնացող օբյեկտների ապամոնտաժման նպատակով Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեում համապատասխան ֆինանսական միջոցներ նախատեսելու վերաբերյալ ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն	ՀՀ կառավարության 2021 թվականի նոյեմբերի 18-ի N 1902-Լ որոշման հավելված 1-ով սահմանված միջոցառումների կատարման ապահովում	Քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողության վարչություն		Մինչև 2026թ. դեկտեմբերի 4
12	Քաղաքաշինական գործունեության գործընթացների բարելավման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտե	ՀՀ կառավարության 2021 թվականի նոյեմբերի 18-ի N 1902-Լ որոշման հավելված 1-ով սահմանված միջոցառումների կատարման ապահովում	Քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողության վարչություն		Մինչև 2026թ. դեկտեմբերի 4
13	Պետական քաղաքաշինական տեղեկատվական համակարգի (քաղաքաշինական կադաստրի) ներդրման ծրագրի իրագործում	ՀՀ կառավարության 2021 թվականի նոյեմբերի 18-ի N 1902-Լ որոշման հավելված 1-ով սահմանված միջոցառումների կատարման ապահովում	Քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողության վարչություն		Մինչև 2026թ. դեկտեմբերի 4
14	Քաղաքաշինական գործունեության գործընթացների բարելավման վերաբերյալ	ՀՀ կառավարության 2021 թվականի նոյեմբերի 18-ի N 1902-	Քաղաքաշինական գործունեության		Մինչև դեկտեմբերի

	առաջարկությունների ներկայացում ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտե	L որոշման հավելված 1-ով սահմանված միջոցառումների կատարման ապահովում	վերահսկողության վարչություն		31-ը
	ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄՆԵՐ				
12	ՀՀ ԲՈՒՀ-երի, այլ կառույցների հետ համագործակցության շրջանակում վերապատրաստումների կազմակերպում	6 մասնագետի վերապատրաստում	Կառուցվածքային ստորաբաժանումներ	-	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
13	Տեսչական մարմնի տարածքային ստորաբաժանումների դասընթացների կազմակերպում	Տեսչական մարմնի տարածքային ստորաբաժանումների աշխատակիցների մասնագիտական պատրաստվածության մակարդակի բարձրացում	Կառուցվածքային ստորաբաժանումներ	Որակի ապահովման վարչություն	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
	ՏՄ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ՍՏՈՐԱԲԱԺԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ				
14	Տարածքային ստորաբաժանումների կողմից ընթացիկ և նախորդող տարիներ ընթացքում կատարած աշխատանքի ուսումնասիրություն	Թերությունների և խախտումների բացահայտում, դրանց առաջացումը կանխելու նպատակով միջոցառումների ձեռնարկում	Որակի ապահովման վարչություն		Մինչև դեկտեմբերի 31-ը

Հավելված 2

8. ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ ՀՀ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ 2026 ԹՎԱԿԱՆԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼԻՉ ԵՎ ԻՐԱԶԵԿՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ

N	Միջոցառման անվանումը	Ակնկալվող արդյունք	Կատարող	Համակատարող	ժամկետ
1	Ոլորտային անվտանգության կանոնների պահպանման և պատասխանատվության միջոցների կիրառման վերաբերյալ իրազեկման աշխատանքների իրականացում, վերահսկողական աշխատանքների վերաբերյալ մամուլի հաղորդագրությունների տարածում 1. Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության ոլորտ, 2. Քաղաքաշինության ոլորտ, 3. Տրանսպորտի անվտանգության ոլորտ, 4. Էներգետիկայի և էներգասպառման ոլորտ 5. Գեոդեզիայի և հողօգտագործման ոլորտ	Սահմանված կանոնների պահպանման և իրազեկման մակարդակի բարձրացում տնտեսավարող սուբյեկտների և հասարակության շրջանում: Ըստ ոլորտների՝ **1.** Թվով 8 իրազեկման աշխատանք (յուրաքանչյուր եռամսյակ 2 աշխատանք) **2.** Թվով 8 իրազեկման աշխատանք (յուրաքանչյուր եռամսյակ 2 աշխատանք) **3.** Թվով 8 իրազեկման աշխատանք (յուրաքանչյուր եռամսյակ 2 աշխատանք) **4.** Թվով 8 իրազեկման աշխատանք (յուրաքանչյուր եռամսյակ 2 աշխատանք) **5.** Թվով 8 իրազեկման աշխատանք (յուրաքանչյուր եռամսյակ 2 աշխատանք)	Իրազեկման, խորհրդատվության և հանրության հետ տարվող աշխատանքների բաժին	Ոլորտային և տարածքային ստորաբաժանում-ներ	1. Վերջնաժամկետ- յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին ամսվա 3-րդ տասնօրյակ 2. Վերջնաժամկետ- յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին ամսվա 3-րդ տասնօրյակ 3. Վերջնաժամկետ- յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին ամսվա 3-րդ տասնօրյակ 4. Վերջնաժամկետ- յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին ամսվա 3-րդ տասնօրյակ 5. Վերջնաժամկետ- յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին ամսվա 3-րդ տասնօրյակ

2	Իրազեկում-հանդիպումների կազմակերպում պետական կառավարման համակարգի ներկայացուցիչների, տնտեսավարող սուբյեկտների հետ	Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ համագործակցության ապահովվում, ինչպես նաև տնտեսվարող սուբյեկտների և հանրության իրազեկության մակարդակի բարձրացում իրենց իրավունքների և պարտականությունների մասին	Իրազեկման և հանրության հետ տարվող աշխատանքների բաժին	Ոլորտային և տարածքային ստորաբաժանում-ների ղեկավարների, ղեկավարի տեղակալների մասնակցությամբ	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
3	Իրազեկող տեսանյութերի պատրաստում և հրապարակում	Հասարակության շրջանում իրազեկման մակարդակի բարձրացում, թափանցիկ և հաշվետվողական աշխատանքների իրականացում	Իրազեկման և հանրության հետ տարվող աշխատանքների բաժին	Ոլորտային վարչություններ	Յուրքանչյուր կիսամյակ 1 հրապարակում
4	Տեսչական մարմնի ղեկավարի և ղեկավարի տեղակալների, կառուցվածքային ստորաբաժանման ղեկավարների հետ 1 մամուլի ասուլիսի, հարցազրույցների կազմակերպում և անցկացում	Տեսչական մարմնի և տպագիր, առցանց ԶԼՄ-երի, հեռուստաընկերությունների ներկայացուցիչների միջև համագործակցության, հասարակության իրազեկման մակարդակի բարձրացում	Իրազեկման, խորհրդատվության և հանրության հետ տարվող աշխատանքների բաժին	Կառուցվածքային և տարածքային ստորաբաժանումներ	Յուրաքանչյուր եռամսյակ հարցազրույցների կազմակերպում, Մամուլի ասուլիս՝ 1-ին կամ 2-րդ կիսամյակի ավարտին
5	Ստացված դիմում-բողոքների, ահազանգերի, հարցումների (թեժ գծով և գրավոր) վիճակագրության վարում, ամփոփում	Իրավիճակի համեմատական վերլուծության արդյունքում՝ առկա խնդիրների բացահայտում, գնահատում	Իրազեկման, խորհրդատվության և հանրության հետ տարվող աշխատանքների բաժին	Ռիսկի գնահատման և վերլուծությունների վարչություն և Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջանառության վարչություն	Յուրաքանչյուր կիսամսյակի ամփոփումից հետո 1 ամսյա ժամկետում

6	Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացուցիչների հետ համագործակցության արդյունքում հանդիպումների իրականացում և համատեղ կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացում	Հանրության շրջանում իրազեկվածության և անվտանգության մակարդակի բարձրացում, ինչպես նաև կանխարգելիչ աշխատանքների իրականացում	Իրազեկման, խորհրդատվության և հանրության հետ տարվող աշխատանքների բաժին	Ոլորտային վարչություններ	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
7	Ամառային դպրոցական արձակուրդների ժամանակաշրջանում իրազեկման աշխատանքների իրականացում ՀՀ տարածքում գործող մանկական հանգստյան ճամբարներում	Մանկական հանգստյան ճամբարների հրդեհավտանգավորության աստիճանի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների կազմակերպում	Տարածքային ստորաբաժանում-ներ	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության վարչություն	Մինչև օգոստոսի 20-ը
8	Ուսումնական տարվա ընթացքում դպրոցներում (Երևանում և յուրաքանչյուր մարզում՝ 2-ական) իրազեկման աշխատանքների իրականացում	Դպրոցականների հրդեհային անվտանգության բնագավառում իրազեկվածության մակարդակի բարձրացում	Տարածքային ստորաբաժանու-մներ	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության վարչություն	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
9	Նախակրթարանների, մանկապարտեզների տնօրենների համար կկազմակերպվի իրազեկող բնույթի հանդիպման կազմակերպում	Հրդեհային անվտանգության բնագավառում իրազեկվածության մակարդակի բարձրացում	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության վարչություն	-	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը